

Socialdepartementet
S2026/00764

Remiss av slutbetänkandet Ett smittskydd för framtiden

Kammarrätten har, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, följande synpunkter på bedömningarna och förslagen.

Regeringen bör få föreskriva om vilka andra sjukdomar än de allmänfarliga som ska vara kostnadsfria (avsnitt 3.2.2)

Kammarrätten har inga invändningar mot förslaget att regeringen bör få föreskriva vilka andra sjukdomar än de allmänfarliga som ska vara kostnadsfria. Kammarrätten har dock en författningsteknisk synpunkt. Förslaget innebär att ändringar behöver göras i flera författningar som tidigare endast gällt allmänfarliga sjukdomar. Föreslagna följdändringar, t.ex. föreslagen ändring av 14 § första stycket förordningen (1994:1121) om läkarvårdsersättning, innebär att hänvisning görs till bestämmelser i 7 kap. smittskyddslagen som till sin formulering endast gäller allmänfarliga sjukdomar. Kammarrätten anser att det skulle bli tydligare att ytterligare sjukdomar omfattas och att dessa finns angivna i smittskyddsförordningen (2004:255) om bemyndigandet för regeringen placeras i 7 kap. eller om det införs en hänvisning i 7 kap. till bemyndigandet i 9 kap. 3 § andra stycket.

Förhållningsregler ska endast ges när råd inte kan ges i samförstånd med den enskilde (avsnitt 5.6)

Kammarrätten har ingen invändning mot förslaget. Kammarrätten anser dock att det bör övervägas om formuleringen ”...*medicinska och praktiska råd enligt 4 kap. 2 § inte kan ges i samförstånd med honom eller henne*” i den föreslagna bestämmelsen 4 a kap. 1 § borde ersättas med ”...*det finns grundad anledning att anta att patienten inte avser att följa medicinska och praktiska råd enligt 4 kap. 2 §*” som överensstämmer bättre med formuleringen i t.ex. 5 kap. 1 § första stycket 2 smittskyddslagen och i andra liknande bestämmelser som avser situationer när tvingande åtgärder är aktuella.

Bestämmelserna om efterlevnaden av förhållningsregler ska vara kvar (avsnitt 5.13)

Kammarrätten har ingen invändning mot förslaget som innebär att den behandlande läkaren så långt som möjligt ska se till att förhållningsreglerna följs. Utredningens förslag innebär dock att medicinska och praktiska råd i första hand ska ges i samförstånd med patienten. Kammarrätten saknar dock överväganden kring om det genom utredningens förslag också finns behov att införa en bestämmelse som innebär att behandlande läkare så långt som möjligt ska se till att medicinska och praktiska råd avseende allmänfarlig sjukdom följs.

Äldre förhållningsregler bör gälla under en övergångsperiod (avsnitt 10.2.1)

Punkt 6

Kammarrätten utgår från att det gällande beslutet om isolering upphör om den regionala smittskyddsläkaren inte fattar något nytt beslut om förhållningsregler inom den aktuella tidsfristen. Den konsekvensen anser kammarrätten borde tydliggöras i punkt 6.

Punkt 7

Utredningens förslag till övergångsbestämmelser i punkt 7 innebär att om allmän förvaltningsdomstol inte avgjort ett mål om isolering enligt 5 kap. 1 § första stycket 2 vid ikraftträdandet ska rätten pröva förutsättningarna för isolering utifrån de förhållningsregler som beslutats enligt de äldre föreskrifterna. Övergångsbestämmelserna anger dock att också smittskyddsläkaren i denna situation ska ta ställning till behovet av förhållningsregler enligt de nya bestämmelserna och vid behov på nytt ansöka om isolering. Detta innebär att det skulle kunna uppstå en situation där förvaltningsrätten, kammarrätten eller Högsta förvaltningsdomstolen har ett pågående mål om isolering som ska prövas enligt de äldre föreskrifterna samtidigt som det kan komma in en ansökan om isolering för samma patient som ska prövas enligt de nya bestämmelserna.

Eftersom utredningens förslag är att smittskyddsläkaren ska pröva om de nya bestämmelserna är tillämpliga senast den 10 juli 2027 framstår det som mer ändamålsenligt att de nya bestämmelserna ska tillämpas i de mål om isolering enligt 5 kap. 1 § första stycket 2 som allmän förvaltningsdomstol inte avgjort vid ikraftträdandet.

Det saknas en tydlig motivering till varför utredningen bedömer att de äldre föreskrifterna fortsatt ska tillämpas. Kammarrätten anser därför att ytterligare överväganden bör göras avseende lämpligheten av denna övergångsbestämmelse. Konsekvenserna av övergångsbestämmelsen bör också tydliggöras ytterligare.

Remissvaret har beslutats av kammarrättslagmannen Anders Odmark och kammarrättsrådet Eveliina Kiviniemi (även föredragande).

Anders Odmark

Eveliina Kiviniemi